

Zabawy heurystyczne

W rozpoczynającym się nowym roku szkolnym:2019/2020 wdramy w jednej z naszych grup przedszkolnych(„Kleksiki) innowację pedagogiczną - zabawę heurystyczną. Zabawa ta polega na podejmowaniu jednej z najczęstszych aktywności dziecka jaką jest badanie i odkrywanie. W toku takiej aktywności dziecko poznaje nowe funkcje przedmiotów, bada ich właściwości, dowiaduje się też wiele nowego o sobie samym. Zabawa, w której wykorzystuje się przedmioty życia codziennego i materiały odpadowe w pełni zaspokaja dziecięcą potrzebę eksploracji.

W celu przeprowadzenia zabawy heurystycznej należy przygotować odpowiednią liczbę worków (najlepiej ściąganych na sznurek), które można powiesić np. na ścianie. Liczba worków i przedmiotów, które będą zawierały, powinna być dostosowana do liczebności grupy, tak aby nie powstawały spory wynikające z faktu, że materiałów jest za mało. Materiały heurystyczne można modyfikować; należy jedynie pamiętać o różnicowaniu ich pod względem jakościowym, tak aby dostarczały wielozmysłowej stymulacji. Mogą to być nie tylko przedmioty codziennego użytku, spotykane w każdej kuchni czy zakątku domowym, ale również materiały odpadowe. Worki można ułożyć płasko na dywanie, na kształt okręgu, bądź powiesić na ścianie, pod warunkiem, że będą w zasięgu wzroku (i chwytu) dziecka. Każdy worek należy oznaczyć etykietą zawierającą podpis i zdjęcie przedmiotu – co wspiera globalne czytanie. Worki powinny być umieszczane zarówno na dywanie, jak i na ścianie wierzchnią stroną, z widoczną etykietą.

Schemat przebiegu zabawy:

- wprowadzenie do zabawy,
- samodzielna, dowolna zabawa,
- zakończenie i sprzątanie materiałów.

W ramach wprowadzenia do zabawy dzieci mogą ustawić się jedno za drugim, podążając za prowadzącym według wskazówek zegara, w tym momencie oglądają z góry worki leżące na dywanie bądź przyglądają się workom wiszącym na ścianie. Zabawa zostaje zainicjowana słowami: „Spójrzcie na worki. Znajdziecie w nich przeróżne przedmioty, którymi będziecie mogli się bawić w dowolny sposób. Wystarczy tylko wybrać worek. Możecie sprawdzić, co jest w środku, wysypać lub wyjąć zawartość i bawić się jak tylko chcecie. Pamiętajcie o bezpieczeństwie podczas zabawy. Czas przeznaczony na zabawę to 45 minut.

Zabawa heurystyczna to działanie podejmowane swobodnie, samodzielnie, w którym dziecko dokonuje spostrzeżeń na temat właściwości przedmiotów-zabawek, odkrywa na swój użytek ich cechy, tworzy nowe

przeznaczenia, powiązania i relacje, znajduje nowe zastosowania. Dorosły zapewnia materiały do zabaw, a dziecko jest jej głównym podmiotem, autorem pomysłów i treści. Po wstępnym obejrzeniu worków i znajdujących się na nich etykiet dzieci zwykle wyjmują przedmioty znajdujące się w środku i podejmują działania eksploracyjne. W toku zabawy mały badacz posługuje się zatem intuicją, ale i dedukcją, bada, próbuje łączyć ze sobą elementy, sprawdza ich działanie, błędzi i weryfikuje.

Autorki i realizatorki innowacji: Anna Bubicz, Agnieszka Górna
(współautor-B. Grochecka z Przedszkola nr 7 w Świdniku)